

Niniejszy dokument nie stanowi doręczenia w trybie art. 15 zzs⁹ ust. 2 ustawy COVID-19 (Dz.U.2021, poz. 1842)

Sygn. akt I ACa 906/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 lutego 2022 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Sławomir Jamróg
Protokolant:	st. sekretarz sądowy Grzegorz Polak

po rozpoznaniu w dniu 16 lutego 2022 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Bank S.A. w W.

przeciwko A. P.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 16 czerwca 2020 r. sygn. akt I C 1177/19

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 1.350 zł (jeden tysiąc trzysta pięćdziesiąt złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.**

SSA Sławomir Jamróg

Sygn. akt I ACa 906/20

UZASADNIENIE

Strona powodowa (...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w W. pozwem z dnia 6 listopada 2018 r., wniesionym w elektronicznym postępowaniu upominawczym domagała się zasądzenia od pozwanych M. P. i A. P. solidarnie kwoty 131.299,14 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz zasądzenia kosztów procesu.

Sąd Okręgowy w K. I Wydział Cywilny wydał w dniu 22 maja 2019 roku nakaz zapłaty do sygn. akt (...), którym uwzględnił żądanie pozwu.

W dniu 26 czerwca 2019 roku pozwana A. P. wniosła sprzeciw od nakazu zapłaty. W uzasadnieniu sprzeciwu pozwana wskazała, że powództwo powinno być wyłącznie skierowane przeciwko pozwanemu M. P. ponieważ wykorzystał on większość środków z kredytu na własne potrzeby, a Pozwana otrzymała tylko niewielką kwotę pieniędzy.

Wyrokiem z dnia 16 czerwca 2020 r. Sygn. akt I C 1177/19 Sąd Okręgowy w Krakowie zasądził od pozwanej A. P. na rzecz strony powodowej (...) Bank S.A. z siedzibą w W. kwotę 131 299,14 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 6 listopada 2018r. do dnia zapłaty (pkt I) i zasądził od pozwanej na rzecz strony kwotę 5 242 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt II). Jednocześnie w odniesieniu do obu zasądzonych kwot stwierdził, że odpowiedzialność pozwanej A. P. jest solidarna z pozwanym M. P. w stosunku do którego zapadł prawomocny nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 22 maja 2019r., sygn. akt(...).

Podstawę tego rozstrzygnięcia stanowił następujący stan faktyczny:

W dniu 15 grudnia 2015 roku A. P. i M. P. zawarli ze strona pozwaną umowę kredytu konsolidacyjnego nr (...). Na mocy tej umowy pozwani zobowiązali się do spłaty kredytu w wysokości 145.725,95 złotych przeznaczonego na potrzeby określone w § 1 umowy, w terminach określonych w harmonogramie spłat stanowiących załącznik do umowy.

Pismami z dnia 20 listopada 2017r., z dnia 20 lutego 2018r. i z dnia 18 lipca 2018r. pozwani zostali wezwani do zapłaty zaległości rat kredytu. Pozwani byli poinformowani o możliwości złożenia w terminie wniosku o restrukturyzację zadłużenia i pouczeni zostali o treści art. 75c u.p.b. Umowa została skutecznie wypowiedziana a zadłużenie zostało postawione z dniem 17 października 2018 roku w stan wymagalności.

Przy tym stanie faktycznym Sąd pierwszej instancji uznał, że powództwo zasługuje na uwzględnienie z tym, że pozwana A. P. odpowiada solidarnie z pozwanym M. P. w stosunku do którego zapadł prawomocny nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 22 maja 2019r. do sygn. (...). Sąd Okręgowy odwołał się do treści art. 69 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Prawo bankowe i wskazał, że czynność prawna w postaci zawarcia umowy kredytu dokonana w zgodzie z obowiązującymi przepisami prawa rodzi konsekwencje dla obojga pozwanych wynikające z przepisów tej umowy w zakresie właściwego wywiązywania się ze spłaty rat kredytowych zgodnie z doręczonym im i podpisanym harmonogramem spłat. Z treści niekwestionowanych przez pozwanych dokumentów, tj. wezwań do zapłaty rat, wezwania do spłaty kredytu wobec niewywiązania się ze zobowiązań i pouczeń banku wynika, iż oboje pozwani są solidarnie odpowiedzialni wobec banku, albowiem nie wywiązywali się ze swoich zobowiązań kredytowych. Pozwana podpisując umowę kredytową miała świadomość, że również ona ponosi odpowiedzialność za zobowiązania, których się podjęła. Umowa o kredyt konsolidacyjny nr (...) została zawarta za zgodą pozwanej A. P., była ona współkredytobiorcą i pozostawała wówczas w związku małżeńskim z M. P.. Zawierając umowę kredytu pozwana miała obowiązek zapoznania się z treścią umowy, warunkami i harmonogramem spłaty rat kredytowych. Na umowie kredytu widnieją czytelne podpisy A. P. i M. P.. W ocenie Sądu umowa kredytu konsolidacyjnego została zawarta w sposób prawidłowy, a powództwo zasługuje na uwzględnienie w całości. Strona powodowa wykazała zgodnie z rozkładem ciężaru dowodów z art. 6 k.c. Z tych względów uwzględniono powództwo.

Jako podstawę rozstrzygnięcia o kosztach procesu powołano

O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c.

Apelację od tego wyroku wniosła pozwana A. P. zaskarżając orzeczenie w punkcie I i II w takim zakresie w jakim zasądzona kwota nie została rozłożona na raty .

Pozwana zarzuciła naruszenie:

- art. 233 k.p.c. poprzez błędne i niezgodne z zasadami doświadczenia życiowego ustalenie, że pozwana będzie w stanie spłacić kwotę 131.299,14 zł jednorazowo, podczas gdy z okoliczności sprawy wynikało, że jej sytuacja majątkowa na to pozwala a spłaty mogłaby dokonać jedynie w systemie ratalnym. A. P. podniosła, że zasądzenie w.w. kwoty

bez rozłożenia na raty czyni świadczenie niemożliwym do spełnienia bowiem pozwana nie będzie w stanie uiścić jednorazowo całej wymaganej kwoty, jednakże wykazuje chęć spłaty w systemie ratalnym;

- art. 320 k.p.c. poprzez niezastosowanie tego przepisu, w sytuacji, gdy istniały ku temu podstawy tj trudna sytuacja majątkowa pozwanej wobec faktu nieosiągnięcia przez pozwaną dostatecznych dochodów.

Strona pozwana wniosła o oddalenie apelacji i o zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Rozpoznając apelację Sąd Apelacyjny uznał za własne ustalenia Sądu pierwszej instancji i zważył co następuje:

Na wstępie trzeba dostrzec, że wartość przedmiotu zaskarżenia podana w apelacji na kwotę 131.300 zł nie była określona prawidłowo. Wartość interesu i majątkowego A. P., który powinien określać wartość przedmiotu zaskarżenia nie może odpowiadać wartości świadczenia głównego w sytuacji, gdy strona kwestionuje jedynie brak rozłożenia tego świadczenia na raty. W takiej przypadkach sprawa wprawdzie nie traci charakteru majątkowego, nie jest to już jednak sprawa o świadczenie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 lutego 2015 r. V CZ 117/14, LEX nr 1665357). W orzecznictwie wskazywano, że wartość tę można określić także przez pryzmat liczby i wysokości rat, na które ma zostać rozłożona lub kwoty odsetek, które zobowiązany musiałby zapłacić bez zastosowania rozłożenia na raty ewentualnie inne kryteria związane z okolicznościami konkretnej sprawy (por. uchwały Sądu Najwyższego z dnia 28 stycznia 1971 r., III CZP 95/70, OSNC 1971, nr 6, poz. 96, z dnia 21 czerwca 2012 r., III CZP 35/12, Biul. SN z 2012 r., nr 6, poz. 10, Prok. i Pr. – wkł. z 2014 r., nr 3, poz. 47 i z dnia 21 czerwca 2012 r. III CZP 35/12 LEX nr 1168722). Sąd Apelacyjny weryfikując więc wartość podaną przez skarżącą uwzględnił treść art. 22 k.p.c. i określił wartość przedmiotu zaskarżenia jako sumę wskazanych we wnioskach apelacji rat za jeden rok. W orzecznictwie utrwalone jest stanowisko, że Sąd drugiej instancji może określić w trybie art. 25 § 1 w zw. z art. 368 § 2 in fine k.p.c. wartość przedmiotu zaskarżenia, jeżeli dostrzeże, iż wskazana w apelacji wartość przedmiotu zaskarżenia, w świetle granic w niej oznaczonych, budzi zastrzeżenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 grudnia 2016 r. I CZ 97/16 LEX nr 2188616). W tym przypadku było to konieczne zarówno dla oceny dopuszczalności ewentualnych dalszych środków zaskarżenia oraz dla określenia wysokości kosztów procesu.

Odnosząc się do zawartych w środku odwoławczym zarzutów pozwanej, Sąd Apelacyjny nie kwestionuje, że zgodnie z art. 320 k.p.c. w szczególnie uzasadnionych wypadkach sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie na raty.

Sam jednak fakt, że dłużniczka deklaruje spłatę w ratach nie oznacza, że w sprawie zachodzi szczególnie uzasadniony wypadek.

Należy podkreślić, że kredyt został zaciągnięty w celach spłaty innego kredytu co wskazuje, że pozwani już wcześniej mieli problemy ze spłatą wcześniejszych ratalnych zobowiązań. Ponadto wymagalność całej kwoty zadłużenia zasądzonego w punkcie I wynika właśnie z faktu, że dłużnicy nie spłacali rat kredytowych wynikających z umowy z dnia nr (...). Istota zobowiązania dochodzonego pozwem opierała się na ratalnej spłacie. Trzeba zaś zauważyć, że A. P. współdeklarowała w umowie spłatę rat kredytowych wynikających z tej umowy przy podawanych wówczas dochodach netto 2408, 60 zł (k.15/2). Te deklaracje spłat nie znalazły pokrycia w rzeczywistości. Co więcej pozwana wyrażając wole spłaty zasądzonej należności w ratach nie wykazała by w okresie blisko dwóch lat od dnia wydania zaskarżonego wyroku podjęła próbę ratalnej spłaty. Jej twierdzenia złożone na rozprawie w dniu 5 czerwca 2020r. o spadku wynagrodzenia netto do 2.000 zł wynikającego z ograniczeń pandemicznych były oczywiście nieprawdziwe albowiem z zaświadczenia z dnia 7 lipca 2020r. (k.176) wynika, że jej dochody przekraczały także po dacie zawarcia z pracodawcą porozumienia z dnia 19 marca 2020r. tj w okresie od kwietnia do czerwca 2020r. kwotę 3000 zł netto i to przy skróconym wymiarze czasu pracy (1/2 etatu). Wynagrodzenie osiągnięte przez pozwaną było więc nawet wyższe niż osiągnięte w chwili zawierania umowy.

Nie było więc żadnych racjonalnych podstaw do przyjęcia, że w przypadku rozłożenia należności na raty A. P. wykona w przyszłości odroczone zobowiązanie, skoro nie realizowała obowiązku świadczenia nawet w niewielkim zakresie, i to pomimo posiadania realnych możliwości spłat częściowych.

Niezależnie od tego zastosowanie art. 320 k.p.c. wymaga uwzględnienia także interesu wierzyciela, który w przypadku zastosowania tej regulacji częściowo zostaje pozbawiony należności z tytułu odsetek. Zastosowanie powołanego przepisu nie może zaś naruszać prawa do odzyskania długu w rozsądnym czasie tj nie może naruszać konstytucyjnych zasad ochrony praw majątkowych (art. 64 Konstytucji RP). Pozwana podawała na etapie wniesienia apelacji, że może spłacać 750 zł miesięcznie. Wierzytelność zaś na chwilę orzekania Sądu drugiej instancji wynosi 158.781, 49 zł (131.299, 14 zł + odsetki 27.482,35 zł). Oznacza to, że wierzyciel musiałby oczekiwać na spłatę długu przez ponad 17 lat, a więc dłużej niż wynikało to z umowy z dnia 15 grudnia 2015r. Na rozprawie apelacyjnej pozwana twierdziła o możliwości spłacania nieco wyższej kwoty, co jednak nie zmieniało oceny długoletniego oczekiwania wierzyciela na wykonanie zobowiązania. Sąd Apelacyjny zauważa, że uwzględnienie żądania apelacji stanowiłoby więc de facto udzielenie dalszego, długoletniego i to bezpłatnego kredytu, co w sposób rażąco naruszałoby interes wierzyciela.

Dla Sądu drugiej instancji treść apelacji w zestawieniu z brakiem jakichkolwiek spłat w ostatnim okresie wskazuje na dążenie tylko do dalszego zaniechania wykonania zobowiązania.

Podnoszona w apelacji kwestia czy pozwana będzie w stanie spłacić zasądzoną należność jednorazowo to problem egzekucyjny. Niezależnie jednak od tego czy dłużniczka posiada inny majątek, który może być przedmiotem zajęcia, to kwoty wynagrodzenia miesięcznego netto, to wskazywane przez A. P. we wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych kwoty wynagrodzenia dają szansę wierzycielowi na możliwość wyegzekwowania miesięcznie kwot wyższych, niż wskazywane w apelacji i to nawet przy uwzględnieniu treści art. 87¹§1 k.p. Przepisy zaś dotyczące kwot wolnych od zajęcia chronią dłużnika co wskazuje, że w przypadku skierowania wykonania obowiązku stwierdzonego w zaskarżonym orzeczeniu do wykonania w drodze egzekucji, pozwana i jej rodzona nie będzie narażona niepowetowane szkody w sytuacji. Wierzyciel więc dochodząc zapłaty całej należności nie nadużywa prawa.

Z tych przyczyn apelację oddalono na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 15 zys¹ ust. 1 pkt 4 ustawy dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 1842, z późn. zm.), w zw. z art. 6 ust.1 i 2 ustawy z dnia 28 maja 2021 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2021.1090).

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98§1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 391§1 k.p.c. i przy zastosowaniu §2 pkt 4 i §10 ust.1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2018r. poz. 265).

Sytuacja majątkowa pozwanej sama w sobie nie jest wystarczająca do zastosowania art. 102 k.p.c. Brak zaś wyraźnego wniosku o rozłożenie na raty na etapie postępowania przed Sądem Okręgowym oraz sama postawa pozwanej, która nie wskazuje na rzeczywiste dążenie A. P. do współdziałania ze stroną powodową przy wykonaniu zobowiązania, nie dają podstaw do przyjęciu istnienia uzasadnionego okolicznościami przekonania o potrzebie zaskarżenia wyroku Sądu Okręgowego. Nie ma więc podstaw do słusznościowego odstąpienia od zasad odpowiedzialności za wynik sprawy. Z tych przyczyn zasądzono od pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 4050 zł tytułem kosztów postępowania apelacyjnego. Stawkę wynagrodzenia pełnomocnika strony powodowej określono od wartości przedmiotu zaskarżenia ustalonej przez Sąd na kwotę 9.000 zł.

SSA Sławomir Jamróg